TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Tạo lập khuôn khổ pháp lý ổn định, đột phá và khả thi thúc đẩy phát triển Thành phố Hồ Chí Minh và các đô thị đặc biệt

11:49 28/07/2026

Dự án Luật Phát triển đô thị được xây dựng nhằm tháo gỡ kịp thời các điểm nghẽn về phân quyền, cơ chế chính sách phát triển hạ tầng kinh tế, huy động nguồn lực, quản trị đô thị và tổ chức thực hiện, trước hết phục vụ yêu cầu phát triển Thành phố Hồ Chí Minh và các đô thị đặc biệt.

Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Khắc Định điều hành nội dung phiên họp. (Ảnh: T

Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Khắc Định điều hành nội dung phiên họp. (Ảnh: THỦY NGUYÊN)

Tiếp tục chương trình Phiên họp thứ 4, sáng 28/7, dưới sự điều hành của Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Khắc Định, Ủy ban Thường vụ Quốc hội cho ý kiến về dự án Luật Phát triển đô thị.

Phân quyền triệt để, toàn diện cho đô thị đặc biệt

Tờ trình do Bộ trưởng Tư pháp Hoàng Thanh Tùng trình bày nêu rõ, dự án Luật được xây dựng nhằm tạo lập khuôn khổ pháp lý ổn định, đột phá và khả thi thúc đẩy phát triển Thành phố Hồ Chí Minh, đô thị đặc biệt và thành phố khác. Mục tiêu trọng tâm là tháo gỡ điểm nghẽn về thể chế, hạ tầng, nguồn lực và tổ chức thực hiện; tăng cường phân cấp, phân quyền để thúc đẩy phát triển nhanh, bền vững.

Việc ban hành Luật là cần thiết để thể chế hóa chủ trương, nghị quyết của Đảng, nhất là Nghị quyết số 09-NQ/TW ngày 19/5/2026 của Bộ Chính trị về xây dựng và phát triển Thành phố Hồ Chí Minh trong kỷ nguyên mới và các chỉ đạo liên quan của cấp có thẩm quyền; kế thừa, luật hóa các cơ chế, chính sách đặc thù được quy định tại các Nghị quyết có liên quan của Quốc hội đã được thực tiễn kiểm nghiệm.

Luật được xây dựng theo tinh thần pháp luật kiến tạo phát triển; phân cấp, phân quyền mạnh mẽ gắn với kiểm soát quyền lực, công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình; chỉ quy định các vấn đề khung, nguyên tắc và chính sách thuộc thẩm quyền của Quốc hội, đồng thời trao không gian chủ động cho địa phương trong tổ chức thực hiện, huy động nguồn lực xã hội và thí điểm cơ chế mới.

ndo_br_1785204461875-3103751352512745363-3103751352512745363-7176b

Bộ trưởng Tư pháp Hoàng Thanh Tùng trình bày tờ trình tóm tắt dự án Luật Phát triển đô thị. (Ảnh: THỦY NGUYÊN)

Bộ trưởng Hoàng Thanh Tùng cho biết, dự thảo Luật được bố cục gồm 5 chương, 68 điều, trong đó tập trung vào hai nhóm nội dung chủ yếu. Thứ nhất là phân quyền triệt để, toàn diện cho đô thị đặc biệt, nhất là phân quyền ban hành văn bản quy phạm pháp luật, gắn với cơ chế giám sát, kiểm tra, trách nhiệm giải trình.

Thứ hai là thiết lập hệ thống cơ chế, chính sách thúc đẩy phát triển đô thị đặc biệt về tổ chức chính quyền đô thị, chế độ công vụ, ban hành văn bản quy phạm pháp luật, quy hoạch, xây dựng, phát triển đô thị, trật tự an toàn đô thị, kinh tế, văn hóa, xã hội, khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, nguồn lực phát triển, liên kết vùng và phát triển kinh tế biển...

Các chính sách đáng chú ý tại dự thảo Luật gồm: trao thẩm quyền rộng hơn cho đô thị đặc biệt trong xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật để quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành và xử lý các vấn đề đặc thù phát sinh từ thực tiễn. "Việc phân quyền được thiết kế gắn với yêu cầu chặt chẽ về trình tự, thủ tục, kiểm soát quyền lực, giám sát và trách nhiệm giải trình, qua đó bảo đảm tính thống nhất, ổn định của hệ thống pháp luật", Bộ trưởng Tư pháp nhấn mạnh.

ndo_br_1785204461885-3103751352512745363-3103751352512745363-fad97

Quang cảnh phiên họp. (Ảnh: THỦY NGUYÊN)

Bên cạnh đó, chú trọng cải cách thủ tục hành chính thông qua cơ chế xã hội hóa hoạt động chuyên môn, nghiệp vụ hỗ trợ giải quyết thủ tục hành chính; cho phép điều chỉnh trình tự, thủ tục, thẩm quyền giải quyết thủ tục hành chính theo hướng đơn giản hóa, tạo thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp, trong triển khai các dự án đầu tư, gắn với chuyển đổi số, khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của chính quyền Thành phố.

Đồng thời, tạo cơ sở pháp lý để phát triển các lĩnh vực then chốt phù hợp với điều kiện thực tiễn, yêu cầu phát triển và năng lực thực thi của Thành phố, như trung tâm tài chính quốc tế, khu thương mại tự do, logistics tích hợp, kinh tế biển, hạ tầng năng lượng, công nghiệp năng lượng, giáo dục, y tế, du lịch, thu hút nhà đầu tư chiến lược và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao.

Cũng tại dự thảo, cơ chế giám sát, thanh tra, kiểm tra và trách nhiệm giải trình được thiết kế để bảo đảm chính sách áp dụng đúng thẩm quyền, minh bạch, hiệu quả. Kiểm soát quyền lực được đặt song song với khuyến khích, bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm vì lợi ích chung; đồng thời xử lý nghiêm tham nhũng, trục lợi, lạm dụng chính sách.

Mỗi thẩm quyền được giao phải có cơ chế kiểm tra, giám sát và giải trình tương ứng

Nêu quan điểm thẩm tra, Chủ nhiệm Ủy ban Pháp luật và Tư pháp Phan Chí Hiếu cho biết, Thường trực Ủy ban và các cơ quan tham gia thẩm tra tán thành sự cần thiết ban hành Luật Phát triển đô thị nhằm kịp thời thể chế hóa chủ trương của Đảng và tạo lập khuôn khổ pháp lý ổn định, thống nhất để thúc đẩy phát triển các đô thị lớn, đẩy mạnh phân quyền, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản trị đô thị.

Đề nghị Chính phủ sớm thống nhất về phạm vi và đối tượng điều chỉnh cũng như các nội dung cụ thể của dự thảo Luật; nghiên cứu làm rõ trọng tâm của Luật là cơ chế, chính sách phát triển Thành phố Hồ Chí Minh và các đô thị đặc biệt; phân định rõ phạm vi áp dụng đối với các thành phố khác phù hợp với chủ trương của cấp có thẩm quyền.

Cùng với đó, tiếp tục rà soát kỹ các quy định về khu thương mại tự do, khu phi thuế quan, kinh tế biển, nhà đầu tư chiến lược; đánh giá đầy đủ tác động đối với quốc phòng, an ninh, chủ quyền quốc gia, cân đối ngân sách, nguồn lực thực hiện, khả năng tổ chức thi hành và các tác động về chính sách dân tộc, bình đẳng giới trong các quy định của dự thảo Luật.

ndo_br_1785204461876-3103751352512745363-3103751352512745363-1f994

Chủ nhiệm Ủy ban Pháp luật và Tư pháp Phan Chí Hiếu nêu quan điểm thẩm tra. (Ảnh: THỦY NGUYÊN)

Theo Chủ nhiệm Phan Chí Hiếu, dự thảo Luật quy định về cơ chế, chính sách đặc thù nên có một số quy định khác so với các luật hiện hành. Do vậy, đề nghị Chính phủ nghiên cứu, đề xuất giải pháp tổng thể về nguyên tắc xác định pháp luật được áp dụng khi nhiều luật, nghị quyết cùng có quy định ưu tiên áp dụng

hoặc cho phép lựa chọn quy định thuận lợi hơn, bảo đảm tính thống nhất, công khai, minh bạch của hệ thống pháp luật.

Về phân quyền, phân cấp, tính khả thi của dự thảo Luật, Thường trực Ủy ban Pháp luật và Tư pháp cơ bản tán thành với việc Quốc hội phân quyền trực tiếp cho Thành phố Hồ Chí Minh và các đô thị đặc biệt, giao Chính phủ quyết định phạm vi áp dụng đối với các thành phố còn lại.

Cơ quan chủ trì thẩm tra đề nghị bổ sung các nguyên tắc làm căn cứ để Chính phủ quy định việc áp dụng cơ chế, chính sách thúc đẩy phát triển đô thị đặc biệt cho các thành phố chưa được công nhận là đô thị đặc biệt; quán triệt nguyên tắc trao quyền đi đôi với kiểm soát quyền lực, mỗi thẩm quyền được giao phải có cơ chế theo dõi, báo cáo, kiểm tra, giám sát và giải trình tương ứng.

Đồng thời, làm rõ vai trò điều phối của Chính phủ trong việc thực hiện giữa các Bộ, ngành, địa phương; xử lý các vấn đề phát sinh trong quá trình xây dựng, ban hành và thực hiện các cơ chế, chính sách đặc thù; bảo đảm hài hòa lợi ích giữa các địa phương cùng được áp dụng cơ chế đặc thù và các địa phương không được hưởng cơ chế; bổ sung trách nhiệm định kỳ đánh giá của Chính phủ và Ủy ban nhân dân Thành phố.

Dự án Luật Phát triển đô thị dự kiến sẽ được trình Quốc hội xem xét, thông qua theo quy trình, thủ tục rút gọn tại Kỳ họp không thường lệ thứ nhất (tháng 8/2026).

Theo Nhandan.vn